

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Baconi Baronis de Verulamio, Vice-Comitis S.
Albani, Summi Angliæ Cancellarii, Opera omnia, Quæ
extant: Philosophica, Moralia, Politica, Historica ...**

Bacon, Francis

Francofvrti ad Moenvm, 1665

Topica particularia, Sive Articuli Inquisitionis de Vita & Morte.

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10497643-5

Topica particularia,

Sive

ARTICULI INQUISITIONIS

de Vita & Morte.

DE Natura Durabilis, & minus Durabilis, in Corporibus Inanimatis, atque simul in Vegetabilibus, inquisitionem habetis; non copiosam, aut legitimam, sed strictam, & per Capita, & tanquam in transitu.

2. De Deficcatione, Arefactione, & Consumptione Corporum Inanimatorum, & Vegetabilium, & de Modis, & Processu per quos fiunt; atque insuper de Deficcationis, Arefactionis, & Consumptionis Prohibitione & Retardatione, Corporumque in suo statu Conservatione; atq; rursus de Corporum, postquam semel arefieri ceperint, Inteneratione, & Emollitione, & Revirescentia, diligentius inquirito.

Neq; tamen de his ipsis, perfecta, aut accurata faciendae est Inquisitio, cum ex proprio Titulo Durabilis haec deponi debeant, cumq; non sint in Inquisitione praesenti principalia, sed lumen tantummodo praebent ad Prolongationem, & Instauracionem vitae, in Animalibus. In quibus ipsis, (ut jam dictum est) eadem fere usui veniunt, sed suo modo. Ab Inquisitione autem circa Inanimata, & Vegetabilia, transeat Inquisitio ad Animalia praeter Hominem.

3. De Animalium Longaevitate & Brevitate vitae, cum circumstantiis debitis, qua ad huiusmodi Evitantes videantur facere, inquirito.

4. Quoniam vero duplex est Duratio Corporum, altera in Identitate simpliciter, altera per Reparationem; quae cum prima in Inanimatis tantum obviat, secunda in Vegetabilibus, & Animalibus, & per seitur per Alimentationem; ideo de Alimentatione, ejusque viis, & processu inquirito: neq; id ipsum ex parte (pertinet enim ad Titulos Assimilationis, & Alimentationis) sed ut reliqua in transitu.

Ab Inquisitione circa Animalia atq; Alimentata, transeat illa ad Hominem: cum vero jam deventum sit ad Subjectum Inquisitionis principale, debet esse in omnibus Inquisitio magis exacta, & numeris suis absoluta.

5. De Longaevitate, & Brevitate vitae in Homi- nibus, secundum Aetates Mundi, Regiones, & Climata, & Loca Nativitatis, & Habitationis, inquirito.

6. De Longaevitate, & Brevitate vitae in Homi- nibus secundum Propagines, & Stirpes suas (tanquam esset hereditaria); atq; etiam secundum Complexiones, Constitutiones, & Habitus Corporis, Statutas, nec non modos, & spatia grandescendi, atque secundum Membrorum Facturas, & Compages inquirito.

7. De Longaevitate, & Brevitate vitae in Homi- nibus, secundum Tempora Nativitatis, ita inquirito, ut Astrologica & Schemata caeli in praesentia omittas; recipito tantum Observationes (si qua sint) plebejus, & manifestas, de partibus septimo, octavo,

nono, & decimo Mense; etiam Noctu, Interdiu, & quo Mense Anni?

8. De Longaevitate, & Brevitate vitae in Homi- nibus, secundum Victum, Diatas, Regimen vitae, Exercitia, & similia, inquirito; Nam quatenus ad Aërem, in quo vivunt, & morantur Homines, de eo, in Articulo superiore de Locis Habitationis, inquiri debere intelligimus.

9. De Longaevitate, & Brevitate vitae Homini- bus secundum Studia, & Genera Vitae, & Affectus Animae, & varia Accidentia, inquirito.

10. De Medicinis, qua putantur vitam prolon- gare, seorsum inquirito.

11. De Signis & Prognosticis vitae longa, & bre- vis, non illis qua Mortem denotant in propinquo, (idem ad Historiam Medicinalem pertinet) sed de iis qua etiam in Sanitate apparent, & observantur, inquirito, sive sint Physiognomica, sive alia.

Haecenus instituta est Inquisitio de Longaevi- tate, & Brevitate vitae, tanquam Inartificialis & in confuso; huic adijcere visum est Inquisitionem Ar- tificialem, atque innuentem ad Praxim, per Inten- tiones. Ex genere sunt tres, Distributiones autem magis Particulares Intentionum earum propone- mus, cum ad ipsam Inquisitionem ventum erit. Tres illae Intentiones generales sunt: Prohibitio Consumptionis; Perfectio Reparationis; Renovatio Veterationis.

12. De iis qua Corpus in Homine, ab Arefactio- ne, & Consumptione conservant, & eximunt, aut saltem Inclinationem ad eas, remorantur, & disfe- runt, inquirito.

13. De iis qua pertinent ad universum Processum Alimentationis, (unde fit Reparatio in Corpore Ho- minis) ut sit proba, & minima cum jactura, inquirito.

14. De iis qua purgant inveterata, & reponunt nova, quaeq; etiam ea, qua jam arefacta & indurata sunt, rursus intenerant, & humectant, inquirito.

Quoniam vero difficile est, vias ad Mortem nosse, nisi ipsius Mortis Sedem, & Domicilium, (vel An- trum potius) perscrutatus sis, & inveneris; de hoc faciendae est Inquisitio; neq; tamen de omni genere Mortis, sed tantum de iis Mortibus, quae inferuntur per Privationem, & Indigentiam, non per Violentiam; Illae enim sunt tantum, quae ad Atrophiam Senilem spectant.

15. De Articulo Mortis, & de Atriolis Mortis, qua ad illum ducant, ab omni parte, (si modo id fiat per Indigentiam, & non per violentiam,) inquirito.

Postremo, quoniam expedit nosse Characte- rem & formam Senectutis, quod fiet optime, si dif- ferentias omnes, in Statu Corporis, & Functionibus, inter Juventutem & Senectutem diligenter collegeris; ut ex iis perspicere possis, quid sit illud tan- dem, quod in tot effectus frondecat; etiam hanc Inquisitionem ne omittito.

De

De differentiis Status Corporis, & Facultatum in Juventute, atq; in Senectute; & si quid sit ejusmodi, quod in Senectute maneat, neq; minuat, diligenter inquirio.

Natura Durabilis.

Historia.

Ad Artic. 1.

1. **M**etalla in tantum ævum durant, ut tempus Durationis ipsorum, Hominum observationem fugiat. Etiam quando solvuntur, per ætatem in Rubiginem solvuntur, non per Perspirationem; Aurum autem per neutrum.

2. Argentum vivum, licet humidum sit, & fluidum, atque per Ignem facile fiat volatile; tamen (quod novimus) absq; Igne per ætatem solam, nec consumitur, nec contrahit Rubiginem.

3. Lapides, præsertim duriores, & complura alia ex Fossilibus, longi sunt ævi, idque licet exponantur in Aerem, multo magis dum conduntur sub Terra: Attamen Nitrum quoddam colligunt Lapides, quod illis est instar Rubiginis: Gemmæ autem, & Crystalla, Metalla ipsa ævo superant; Attamen clarore suo nonnihil, a longa ætate, mutantur.

4. Observatum est, Lapides ex parte Boreæ, citius temporis edacitate consumi, quam Austro expositos; idq; & in Pyramidibus, & in Templis, & aliis Aedificiis manifestum esse: Ferrum contra, ad Austrum expositum citius Rubiginem contrahere, ad Septentrionem tardius, ut in Bacillis illis ferreis, aut Cratibus, quæ ad Fenestras apponuntur, liquet. Nec mirum, cum in omni Putrefactione (qualis est Rubigo) Humiditas acceleret Dissolutionem; in Arefactione simplici, Siccitas.

5. In Vegetabilibus (loquimur de avulsis nec vegetantibus) Stemmata Arborum duriorum sive trunci, atque ligna, & Materies ex ipsis, per sæcula nonnulla durant. Partes autem Stemmatis varie se habent; Sunt enim quedam Arbores fistulose, ut Sambucus, in quibus Pulpa in medio mollior sit, exterius durior; at in Arboribus solidis, qualis est Quercus, interius (quod Cor Arboris vocant) durat magis.

6. Folia Plantarum, & Flores, etiam Caules, exigua sunt Durationis, sed solvuntur in pulverem, seseq; incinerant nisi putrescant: Radices autem sunt magis durabiles.

7. Ossa Animalium diu durant, ut videre est in Ossuariis, scilicet Pepsitorij, Ossium Defunctorum: Cornua etiam valde durant; nec non Dentes, sicut in Ebore, & Dentibus Equi Marini.

8. Pelles etiam, & Corium valde durant, ut cernere est in Pergamentis antiquorum Librorum; quin etiam Papyrus, complura sæcula tolerat, licet Pergamentæ duratione cedat.

9. Ignem passâ diu durant, ut Vitrum, Lateres, etiam Carnes, & Fructus Ignem passî, diutius durant, quam crudi: neq; ob id tantum, quod hujusmodi Coctio arceat Putredinem; sed etiam quod emissio Humore aqueo; Humor oleosus diutius se sustineat.

10. Aqua omnium Liqueorum citissime sorbetur ab Aere, Oleum contra tardius evaporat; ut cernere est, non solum in Liqueoribus ipsis, verum etiam in Mistis: Etenim Papyrus Aqua madefacta,

atque inde nonnihil Diaphaneitatis nata, paulo post albescit, & Diaphaneitatem suam deponit, exhalante scilicet Vapore Aquæ; At contra, Papyrus Oleo tinctâ, diu Diaphaneitatem servat, minime exhalante Oleo: unde qui Chirographa adulterant, Papyrus Oleatam Autographo imponunt, atq; hac industria lineas trahere tentant.

11. Gummi omnia valde diu durant; Etiam Cera, & Mel.

12. At Equalitas, & Inæqualitas eorum, quæ Corporibus accidunt, non minus quam res ipsæ, ad Durationem, aut Dissolutionem valent. Nam Ligna, Lapides, alia, vel in Aqua, vel in Aere per se suo manentia, plus durant, quam si quandoque alluvantur, quandoq; afflentur. Atque Lapides erunt, & in Aedificiis positi, diutius durant, si eodem situ, & ad eandem Cæli plagam ponantur, quibus jacebant in Mineris: id quod plantis etiam è loco motis, & alio transplantatis, accidit.

Observationes majores.

1. **L**oco Assumpti ponatur, quod certissimum est; Inesse omni Tangibili Spiritum, sive Corpus pneumaticum, Partibus tangibilibus obtectum, & inclusum; Atque ex illo Spiritu intium capi omnis Dissolutionis & Consumptionis; Itaq; eandem Antidotum est, Detentio Spiritus.

2. Spiritus detinetur duplici modo; Aut per Compressionem arctam, tanquam in Carcere; aut per Detentionem tanquam spontaneam: Atque ea Mansio etiam duplici ratione invitatur; videlicet, si Spiritus ipse non sit mobilis admodum, aut acer; atque si insuper ab Aere ambiente minus sollicitetur ad exundandum. Itaque duo sunt Durabilia; Durum, & Oleosum. Durum constringit Spiritum; Oleosum partim demulcet Spiritum, partim hujusmodi est, ut ab Aere minus sollicitetur; Aer enim Aquæ consubstantialis, Flamma autem Oleo. Atque de Natura Durabilis, & minus Durabilis in Inanimatis, hæc inquisita sint.

Historia.

13. Herbæ, quæ habentur ex Frigidioribus, annuæ sunt, & quotannis moriuntur, tam Radice, quam Caule; ut Lactuca, Portulaca, etiam Triticum, & Frumenti omne genus: Sunt tamen etiam ex frigidis, quæ per tres, aut quatuor Annos durant, ut Viola, Fragaria, Pimpinella, Primula veris, Acetosa; At Borago, & Buglossa, cum videantur viva tam similes, Mortæ differunt; Borago enim annua, Buglossa Anno superstes.

14. At Herbæ calidæ plurimæ ætatem, & annos ferunt; Hyssopus, Thymus, Satureja, Majorana altera, Melissa, Absinthium, Chamædrys, Salvia, &c. At Feniculum Caule moritur, Radice repullulat: Ocimum vero, & Majorana (quam vocant) suavis, non tam ætatis, quam Hyemis sunt impatientes; sata enim in loco valde munito, & tepido, superstes sunt: Certe notum est, Schema (qualibus in Hortis utuntur ad ornamentum) ex Hyssopo, quotannis bis consumitur, usq; ad quadraginta Annos durasse.

15. Fructes & Arbores humiliores, ad sexagesimum Annum, alia etiam duplo magis, vivunt. Vitis sexagenaria esse potest, & ferax est etiam in Senectute. Roimarinus, feliciter collocatus,

etiam